

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14342/2022
17.04.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца Ненада Милошевића са Златибора, чији је пуномоћник Предраг Кезић, адвокат из Ужица, против туженог Славенка Милошевића из Burghausen, Немачка, чији је пуномоћник Зоран Петровић, адвокат из Чачка, ради раскида уговора о поклону, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1401/22 од 26.05.2022. године, у седници одржаној 17.04.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1401/2022 од 26.05.2022. године и пресуда Вишег суда у Ужицу П 98/21 од 25.03.2022. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 98/21 од 25.03.2022. године, ставом првим, изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и раскинут уговор о поклону закључен између странака, оверен пред Општинским судом у Чајетини под Ов бр. 1760/03 од 30.12.2003. године, којим уговором је тужилац, као поклонодавац туженом, као поклонопримцу поконио кућу површине 60 м², која се састоји од приземља, спрата и поткровља, изграђене на кп. бр. 4577/237 КО Чајетина, као и право трајног коришћења ове парцеле површине 1102 м², све уписано у лист непокретности бр. 2777 КО Чајетина, што је тужени дужан признати. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 460.680,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1401/2022 од 26.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побиијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је отац туженог. Између тужиоца, као поклонодавца и туженог, као поклонопримца закључен је уговор о поклону, који је оверен од стране суда 30.12.2003. године, којим је тужилац покљонио туженом непокретности ближе описане у овом уговору, са правом доживотног уживања. Након закључења спорног уговора о поклону, тужилац је засновао брачну заједницу са Јованком Милошевић и доградио кућу, која је била предмет уговора о поклону, тако да кућа након доградње има површину од 192,21 м². Тужени живи и ради у Немачкој, а у Републику Србију долази на одмор. Тужилац је више пута подносио тужбе ради расхода спорног уговора о поклону (2010. године, 2012. године), док је његов тужбени захтев којим је тражио да се утврди да је спорни уговор о поклону ништав одбијен као неоснован правноснажном пресудом од 28.11.2011. године. Тужени је у току 2018. године, док се налазио на годишњем одмору, променио браве и на делу куће која је била предмет уговора о поклону и на дограђеном делу куће, због чега тужилац исту није могао да користи. Поред ових радњи, тужени је тужиоцу претио лично и преко кумова, наводећи да ће ова парница трајати до смрти тужиоца, да ће запалити кућу и да ће мајка туженог (тужиочева бивша супруга) наручити његово убиство.

Поступајући по налогу из решења Врховног касационог суда Рев 4753/2020 од 04.02.2021. године, првостепени суд је извео доказ поновним саслушањем странака и оценом њихових исказа утврдио да су односи између странака трајно поремећени од тренутка када је покренут поступак развода брака између тужиоца и његове бивше супруге, мајке туженог, 2003. године, да је тужени после закључења спорног уговора о поклону повремено долазио на Златибор, три до пет пута годишње, с обзиром да живи у Немачкој. Оценом исказа тужиоца, првостепени суд је утврдио да га је тужени непрекидно вређао речима да није његов биолошки отац, због чега је имао здравствених проблема, да је тужени више пута обијао браву на кући која је била предмет уговора о поклону, да нема никакав контакт са туженим, да му је тужени упућивао озбиљне претње да ће убити њега и његову садашњу супругу и да је виђао непозната лица са маскама, које је ангажовао тужени да би га уплашили, због чега је више пута морао да спава код комшија.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца, с обзиром да је сматрао да су испуњени услови за опозив поклона из параграфа 567. Грађанског закона за Краљевину Србију, са образложењем да предузете радње од стране туженог представљају грубу неблагодарност према тужиоцу, јер је тужени увредио живот, тело, част, нарушавајући слободу, имовину тужиоца, да су њихови односи трајно поремећени и да исти не могу бити бољи.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог исту одбио, као неосновану и потврдио првостепену пресуду, сматрајући да је правилан закључак првостепеног суда да су испуњени услови за опозив поклона из параграфа 567 Грађанског закона за Краљевину Србије, прихватајући разлоге које је за своју одлуку дао првостепени суд. Другостепени суд је сматрао да је правилан закључак првостепеног суда да из изведених доказа следи да односи странака нису само поремећени променом браве туженог на кући, која је била предмет уговора о поклону, већ да су њихови односи

поремећени од 2005. године, када се тужилац поново оженио и трају непрекидно, без икакве комуникације и било каквих односа који су нужни у односима родитеља и деце. Понашање туженог је супротно моралу, поштовању, ничим изазване увреде, претње, небриге о здрављу тужиоца од стране туженог да болесном и старијем човеку пружи и најмању пажњу, те да све то значи грубу неблагодарност према тужиоцу, као поклонодавцу од 2005. године, када почињу неспоразуми, претње, увреде од стране туженог до закључења расправе пред првостепеним судом.

По оцени Врховног суда основано се ревизијом туженог оспорава правилност примене материјалног права од стране нижестепених судова, због чега се за сада не може прихватити оцена нижестепених судова о постојању грубе неблагодарности туженог, као услова за опозив спорног уговора о поклону. Ово, јер нижестепени судови нису отклонили све нејасноће у вези понашања туженог и постојања његове грубе неблагодарности према тужиоцу, како би се могла оценити правилност закључка о испуњености услова за опозив спорног уговора о поклону, због грубе неблагодарности туженог.

Уговор о поклону није регулисан позитивним прописима, због чега се на исти примењују правна правила Српског грађанског законика, на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06. априла 1941. године и за време непријатељске окупације („Службени лист ФНРЈ“, број 86/46, 105/46 и 96/47). Према параграфу 566. Српског грађанског законика, ко једанпут поклон учини, не може га више натраг узети, осим особитих случајева. У параграфу 567. истог Законика наведени су случајеви, због којих дародавац може поклон порећи: а) ако дародавац доцније тако осиромаша, да ни живети не може; б) ако обдарени велику неблагодарност спрам дародавца покаже, наносећи увреду његовом животу, телу, части и нарушавајући његову слободу и имање.

Сагласно наведеном, до опозива поклона може доћи у два случаја, због недостатка средстава за живот поклонодавца и због неблагодарности (незахвалности) поклонопримца. Код оцене испуњености услова за опозив поклона због неблагодарности (незахвалности) поклонопримца цене се све околности случаја у којима се испољава понашање поклонопримца и његов однос са поклонодавцем, полазећи од њиховог односа какав је био у време поклона и након тога, увек имајући у виду природу везе између поклонодавца и поклонопримца и њихово уобичајено опхођење, као и да ли је поклонодавац испровоцирао поклонопримца, да ли се ради о усамљеном случају или хроничном поремећају, те да ли је присутна жеља да се однос поправи, па се након тако утврђених чињеница цени да ли је степен неблагодарности (незахвалности) испољен у тој мери да би се поклонодавцу дозволило да опозове поклон. Разлог за опозив поклона због неблагодарности (незахвалности) поклонопримца није свака неблагодарност (незахвалност), већ само велика, груба неблагодарност (незахвалност) поклонопримца испољена у његовом свесном понашању којим се угрожавају личност или имовина поклонодавца, односно такво понашање које према друштвеним мерилима и правилима морала представља теже огрешење о обавезу захвалности према поклонодавцу, али не и обична неблагодарност (незахвалност). Обична неблагодарност (незахвалност) може бити санкционисана само моралним али не и правним нормама. Постојање грубе неблагодарности (незахвалности) је фактичко питање које суд цени узимајући у обзир све околности случаја, ценећи га као вредносно мерило у склопу утврђених чињеница за доношење закључка о понашању поклонопримца након пријема поклона.

Нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиоца, с обзиром да су сматрали да су испуњени услови за опозив поклона због грубе неблагодарности (незахвалности) туженог, као поклонопримца, јер односи странака нису поремећени само променом браве од стране туженог на непокретности која је била предмет уговора о поклону, већ и да су њихови односи поремећени од 2005. године, када се тужилац поново оженио и трају непрекидно, без икакве комуникације између странака и било каквих односа који су нужни у односима родитеља и деце, да је понашање туженог супротно моралу и поштовању, да су ничим изазване увреде и претње од стране туженог тужиоцу, да од стране туженог постоји небрига о здрављу тужиоца, као болесном и старијем човеку, као и да му пружи најмању пажњу и да се такво понашање туженог може окарактерисати као исказана груба неблагодарност према тужиоцу. Овакав закључак нижестепених судова заснован је на исказу тужиоца и сведока Милана Ђуровића и Милке Ђуровић, кумова тужиоца. Међутим, када се имају у виду искази тужиоца и ових сведока, као и искази туженог и сведока Јованке Милошевић, Ђорђије Милошевића, Душке Милошевић и Љубице Тхиел, то се за сада не може прихватити као правилан закључак нижестепених судова да се понашање туженог може окарактерисати као груба неблагодарност према тужиоцу. Наиме, из исказа тужиоца са рочишта одржаног 04.04.2019. године произлази да је спорни уговор о поклону закључио у тренутку када се разводио од своје бивше супруге, мајке туженог, да је имао жељу да туженом поклони кућу на Златибору и да задржи право плодоуживања, да су односи између њега и туженог поремећени, али да није било никаквих вербалних свађа, нити је било неких сукоба између њега и туженог, да се тужени никада није агресивно понашао према њему, нити му је претио, док из исказа тужиоца са рочишта одржаног 25.03.2022. године произлази да га је тужени вређао, тако што му је говорио да му није биолошки отац, што је он тешко поднео, да се тужени према њему лоше понашао, да му је упућивао озбиљне претње, говорећи му да је кућа његова, да има право својине, да се понашао некоректно према њему, као „дивљак“, да је претио њему и његовој садашњој супрузи да ће их убити. Имајући у виду напред наведено, као и исказе сведока Милана Ђуровића и Милке Ђуровић, кумова тужиоца, остало је неразјашњено какви су били међусобни односи странака у време када је закључен спорни уговор о поклону и након тога, није разјашњено ни да ли је између странака било комуникације, па ако између странака није било комуникације (како су то закључили нижестепени судови), то није разјашњено када, где, на који начин и које увреде и претње је тужени упутио тужиоцу, нити је разјашњено да ли је тужилац то испровоцирао. Осим тога, пред првостепеним судом изведен је и доказ саслушањем туженог и сведока Јованке Милошевић, Ђорђије Милошевића, Душке Милошевић и Љубице Тхиел, чије исказе нижестепени судови нису у довољној мери оценили, а који се односе на понашање странака и на међусобне односе странака почев од закључења спорног уговора о поклону, развода брака тужиоца и мајке туженог, женидбе тужиоца. Стога, како из наведеног следи да је у таквој чињеничној и правној ситуацији остало спорно да ли се понашање туженог према тужиоцу може окарактерисати као груба неблагодарност (незахвалност), с обзиром на то да нижестепени судови нису у довољној мери оценили понашање туженог у односу на стандард велике, грубе неблагодарности, то се за сада не може прихватити, као правилан закључак нижестепених судова да су испуњени услови за опозив, односно раскид спорног уговора о поклону због грубе неблагодарности (незахвалности).

Имајући у виду напред наведено, како због погрешне примене материјалног права нису потпуно расправљена чињенична и правна питања од значаја за доношење одлуке о тужбеном захтеву тужиоца, на шта се основано указује наводима ревизије, то су нижестепене пресуде укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, са којих разлога је на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено као у изреци, а укинута је и одлука о трошковима поступка, јер иста зависи од одлуке о главној ствари.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити указане неправилности и испитати какви су били међусобни односи странака почев од закључења спорног уговора о поклону, у време развода брака тужиоца и мајке туженог, женидбе тужиоца, затим да ли су, ако јесу од када су поремећени односи између странака, ко је одговоран за то, односно да ли је поремећене односе проузроковао тужилац својим понашањем, те да ли је постојала комуникација између странака, а стим у вези и да ли је, када и на који начин тужени упутио тужиоцу озбиљне увреде и претње, ако јесте у ком контексту, а затим ће ценити да ли према свим околностима случаја понашање туженог представља грубу неблагодарност (незахвалност) и донети правилну и на закону засновану одлуку о тужбеном захтеву тужиоца. При томе ће имати у виду да разлог за опозив поклона због неблагодарности (незахвалности) поклонопримца није свака неблагодарност (незахвалност), већ само велика, груба неблагодарност (незахвалност) поклонопримца испољена у његовом свесном понашању којим се угрожавају личност или имовина поклонодавца, односно такво понашање које према друштвеним мерилима и правилима морала представља теже огрешење о обавезу захвалности према поклонодавцу, али не и обична неблагодарност (незахвалност).

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић

ДЈ